

Saaristomeren tutkimuslaitoksen Seili-rahasto

Spitaaliparantolasta tutkimuksen tyyssijaksi

Seilin päärakennus 1990-luvulla, taustanaan Saaristomeri.

Kuva Juha Kääriä.

Rahasto sai alkunsa Seilin postikorttien myynnistä saaduilla tuloilla, ja sen tarkoituksena on tukea Turun yliopiston tutkimusta Itämerellä ja saaristossa, yliopisto-opetusta ja yliopiston yhteiskunnallista vaikuttamista. Rahasto voi myös auttaa tutkimuslaitteistojen hankintoja ja ylläpitoa Turun yliopiston Saaristomeren tutkimuslaitoksella.

Saaristomeren tutkimuslaitos perustettiin Seiliin vuonna 1962 lakkautetun mielisairaalan tiloihin. Spitaalisairaalan 1619 aloittanut Seilin hospitaali otti isonvihan jälkeen vastaan pääasiassa mielisairaita, ja viimeinen leprapotilas kuoli 1785. Seilin päärakennuksen vanhimmat kivirakennukset tehtiin 1801–1803, ja 1851 korvattiin vanhat puutalot Turun kaupunkiarkkitehti P. J. Gylchlin suunnittelemissa kivirakennuksilla.

Lääkintöhallitus oli vuokrannut 1950-luvun lopulla Turun yliopistolle Korppoon Lohmin entistä karanteeniasemaa kurssien pitoa varten. Seilin keskiosista yliopisto sai 17,3 hehtaarin alueen bio- ja geotieteiden kenttäkurssien pitoa varten. Tähän kuului pääosa entisen sairaalan rakennuksista, jotka peruskorjattiin laitoksen käyttöön. Hankkeen voimahahmo oli maantieteen professori Olavi Granö, joka oli myös tutkimuslaitoksen ensimmäisen hoitokunnan puheenjohtaja. Seilin toiminta laajeni pian kenttäkurssien pitopaikasta monipuoliseksi tutkimuslaitokseksi: opiskelijoiden lisäksi laitos tarjosi työtilat tutkijoille, ja alun pohjoismainen yhteistyö on laajentunut koko Itämeren piiriin kattavaksi. Ulkopuolisen rahoituksen turvin Seilissä on tehty monia uraauurtavia tutkimuksia mm. väylien ruoppauksen, öljyntorjunta-

aineiden ja pesuaineiden vaikutuksista Itämeren tilaan ja rehevöitymiseen. Merkittävimpiä laitoksen projekteista on ollut 30 yhteistyötahon kanssa tehty saaristomeren viisivuotinen virtaustutkimus. Projektia varten laitokselle hankittiin 21 mittausasemaa, joita aiemmin oli ollut koko maassa vain kolme.

Projektitutkimusten lisäksi Seilissä tehdään meriympäristön tilan pitkäaikaisseurantaa yhdessä muiden kotimaisten tutkimuslaitosten kanssa. Oman tutkimuksen lisäksi laitos toimittaa näyttemateriaalia sekä yliopiston että muiden tutkimusyksiköiden käyttöön. Bio- ja geotieteistä aseman käyttö on laajentunut myös yliopiston muihin tieteenaloihin, ja Seili on ollut myös suosittu konferenssien ja seminaarien pitopaikka. Laitoksen tutkimustoimintaa varten hankittiin jo 1960-luvulla entinen troolari, ja nykyinen Aurelia-tutkimusala on järjestyksessä kolmas. Saaristomeren tutkimuslaitoksella on oma julkaisusarja, minkä lisäksi tutkimustuloksia julkaistaan tieteellisissä kausijulkaisuissa.

Seilin rahaston perusti asemanhoitajana 1967–2000 toiminut Tapani Juusti. Hän otti myös kuvat postikortteihin, joiden myynnillä yhä tuetaan rahaston toimintaa. Sittemmin rahasto on karttanut myös vierailijoiden tekemistä ja muista lahjoituksista. Vuonna 2024 Ritva-Liisa Hirvikallion testamenttilahjoitus karttatti rahaston arvoa merkittävästi. Seili ja sen tutkimuslaitos ovat suosittu kohde niin valtio- kuin tavallisillekin vieraille.

Teksti: Osuuskunta Sigillum / Markus Kivistö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on tukea ja edistää Turun yliopiston toimintaa. Säätiö toteuttaa tehtävänsä jakamalla apurahoja rahastojensa tuotosta. Rahastojen yhteenlaskettu arvo on noin 74 miljoonaa euroa.